

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

УДК 37.013.72

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14249319>

Формування інформаційно-аналітичної компетентності бакалаврів у галузі права: сучасні підходи та методи

Криштанович Мирослав Франкович

доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, Інститут права, психології та інноваційної освіти Національний університет «Львівська політехніка» вул. Степана Бандери, 12, м. Львів, 79013, <https://orcid.org/0000-0003-1750-6385>

Луцан Юрій Павлович

аспірант кафедри педагогіки та інноваційної освіти, Національний університет «Львівська політехніка» м. Львів, вул. Степана Бандери, 12, 79000, <https://orcid.org/0009-0001-9963-4315>

Прийнято: 18.11.2024 | Опубліковано: 29.11.2024

***Анотація.** Тема статті формування інформаційно-аналітичної компетентності бакалаврів у галузі права є надзвичайно актуальною в умовах сучасних викликів, зокрема в умовах швидкої цифровізації, розвитку інформаційних технологій та змін у правовому середовищі. Важливість цієї компетентності для майбутніх правників зумовлена необхідністю вміння ефективно обробляти, аналізувати та використовувати великі обсяги правової інформації, що є критично важливим для прийняття обґрунтованих юридичних рішень. Інформаційно-аналітична компетентність включає низку ключових*

навичок, таких як здатність працювати з інформаційними ресурсами, використовувати аналітичні методи для вирішення правових завдань, а також формулювати висновки на основі комплексного аналізу правових документів, судових практик і норм законодавства. Формування цієї компетентності вимагає застосування новітніх підходів до навчання, що інтегрують сучасні інформаційні технології в навчальний процес.

У статті розглядаються основні підходи до формування інформаційно-аналітичної компетентності у студентів юридичних факультетів, зокрема на рівні бакалаврату. Особлива увага приділяється методам, які сприяють розвитку критичного мислення, навичок збору та систематизації правової інформації, а також вмінню використовувати інформаційно-правові системи для аналізу актуальних правових ситуацій. Одним з таких методів є проєктне навчання, яке стимулює студентів до активної роботи з реальними правовими задачами, а також інтерактивні технології, які сприяють формуванню практичних навичок у роботі з інформацією.

Зокрема, для ефективного формування інформаційно-аналітичної компетентності важливо поєднувати традиційні методи навчання з інноваційними, такими як використання баз даних, електронних бібліотек та онлайн-ресурсів для аналізу правових ситуацій. Крім того, ефективними є методи, що акцентують увагу на розвитку навичок самостійної роботи студентів, їх здатності до аналізу та синтезу правової інформації.

Таким чином, формування інформаційно-аналітичної компетентності бакалаврів у галузі права є важливим елементом сучасної юридичної освіти, що дозволяє студентам не лише освоїти основи правознавства, а й отримати навички, необхідні для роботи в умовах сучасного правового інформаційного середовища.

Ключові слова: інформаційно-аналітична компетентність, бакалаври, право, сучасні підходи, методи, навички.

Formation of information and analytical competence of bachelors in the field of law: modern approaches and methods

Myroslav Kryshtanovych

Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Pedagogy and Innovative Education, Institute of Law, Psychology and Innovative Education Lviv Polytechnic National University, 79013, Lviv, Stepana Bandera Street, 12, <https://orcid.org/0000-0003-1750-6385>

Yurii Lutsan

Graduate student of the Department of Pedagogy and Innovative Education Lviv Polytechnic National University, 79013, Lviv, Stepana Bandera Street, 12, Lviv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0001-9963-4315>

***Abstract.** The topic of this article, the formation of information-analytical competence in law undergraduates, is extremely relevant in the context of contemporary challenges, particularly the rapid digitalization, development of information technologies, and changes in the legal environment. The importance of this competence for future lawyers is determined by the need to effectively process, analyze, and use large volumes of legal information, which is critical for making well-founded legal decisions. Information-analytical competence includes a number of key skills, such as the ability to work with information resources, use analytical methods to solve legal tasks, and formulate conclusions based on a comprehensive analysis of legal documents, judicial practices, and legislative norms. The development of this*

competence requires the application of innovative teaching approaches that integrate modern information technologies into the educational process.

This article discusses the main approaches to the formation of information-analytical competence in law students, particularly at the undergraduate level. Special attention is paid to methods that foster the development of critical thinking, skills for collecting and systematizing legal information, as well as the ability to use information-legal systems for analyzing current legal situations. One such method is project-based learning, which encourages students to engage actively with real legal tasks, as well as interactive technologies that promote the development of practical skills in working with information.

In particular, for the effective formation of information-analytical competence, it is important to combine traditional teaching methods with innovative ones, such as the use of databases, electronic libraries, and online resources for analyzing legal situations. Furthermore, methods that emphasize the development of students' independent work skills, their ability to analyze and synthesize legal information, are also effective.

Thus, the formation of information-analytical competence in law undergraduates is an essential component of modern legal education, enabling students not only to master the fundamentals of law but also to acquire the skills necessary to work in the contemporary legal information environment.

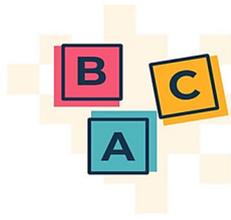
Keywords: *information-analytical competence, undergraduates, law, modern approaches, methods, skills.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями (Вступ). У сучасному світі, що характеризується швидкими змінами в інформаційно-комунікаційних технологіях та правовому середовищі, роль інформаційно-аналітичної

компетентності у підготовці майбутніх правників набуває особливої ваги. В умовах постійної цифровізації та розвитку новітніх правових інформаційних систем, необхідність володіти навичками ефективного збору, обробки та аналізу великих обсягів правової інформації є ключовою для прийняття обґрунтованих юридичних рішень та виконання професійних обов'язків. Аналіз існуючих підходів до юридичної освіти показує, що формування інформаційно-аналітичної компетентності на рівні бакалаврату часто обмежується традиційними методами навчання, що не завжди відповідають вимогам сучасного правового середовища. Викладачі й студенти стикаються з проблемою недостатньої інтеграції сучасних інформаційних технологій в навчальний процес, відсутністю достатньої кількості практичних занять із використання інформаційно-правових систем та баз даних, що значно знижує рівень готовності студентів до професійної діяльності в умовах високої інформаційної насиченості. Крім того, для формування необхідних аналітичних навичок важливо поєднувати не тільки технології інформаційного аналізу, але й розвиток критичного мислення, здатності до самостійної роботи та синтезу інформації, що є складною й не до кінця реалізованою задачею в умовах традиційних методів навчання. Відсутність відповідних інструментів та методів навчання може призвести до недостатньої готовності бакалаврів до реальних умов правової практики, що є серйозною проблемою для ефективного функціонування правової системи в умовах глобалізації та інтеграції сучасних інформаційних технологій у юридичну діяльність.

Таким чином, постає проблема необхідності розробки і впровадження сучасних підходів і методів, які б забезпечили ефективне формування інформаційно-аналітичної компетентності в студентів юридичних факультетів, зокрема на рівні бакалаврату. Це вимагає інноваційного підходу до навчання, інтеграції новітніх технологій, а також більшої уваги до розвитку критичного та

аналітичного мислення студентів у процесі їх підготовки до професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Огляд літератури). Формування інформаційно-аналітичної компетентності в юридичній освіті є предметом активних наукових досліджень як у зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Останні дослідження виявляють тенденцію до інтеграції сучасних інформаційних технологій у навчальний процес, що дає можливість підвищити ефективність правової освіти, зробити її більш практично орієнтованою та актуальною в умовах цифрової трансформації правової сфери. У своїх працях закордонні науковці такі як: Brooks, J. [1], Martin, J. [2], Patrick, K. [3], Anderson, M. [4], Harper, K. [5], та вітчизняні: Литвинова, Л. [6], Дерев'янка, Т. [7], Соловей, О. [8], Гончар, С. [9], у своїх працях вони наголошують про необхідності формування у студентів юридичних факультетів навичок роботи з інформаційно-правовими системами, для ефективного виконання професійних обов'язків формуючи тим самим інформаційно-аналітичну компетентність, що забезпечує їм високий рівень професійної підготовки. Сучасні дослідження вказують на необхідність розвитку як технічних навичок роботи з інформацією, так і критичного мислення, здатності оцінювати джерела та ефективно використовувати аналітичні методи.

Усі ці підходи підтверджують важливість формування інформаційно-аналітичної компетентності як важливого елементу сучасної юридичної освіти, що дозволяє студентам бути підготовленими до роботи в умовах глобалізації та інтенсивного розвитку правових технологій.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однією з невирішених проблем є недостатня інтеграція сучасних аналітичних інструментів (штучного інтелекту, програмного забезпечення для правового аналізу) в освітній процес для формування інформаційно-аналітичної

компетентності у бакалаврів права. Відсутність ефективних методик для розвитку критичного мислення у студентів юридичних факультетів у контексті обробки та аналізу інформації є ще однією актуальною проблемою. Не в повній мірі невирішеним залишається питання забезпечення студентів належними методичними матеріалами для ефективного розвитку їх інформаційно-аналітичних навичок.

Нами зроблено акцент на традиційному навчанні в галузі правових дисциплін, а саме на засвоєнні знань і теоретичних підходів, що приділяється розвитку критичного мислення студентів, яке є основою для ефективного аналізу та інтерпретації правових даних. А також на системі оцінювання рівня сформованості інформаційно-аналітичної компетентності, оскільки існуючі критерії не завжди відповідають вимогам сучасної юридичної практики.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження процесу формування інформаційно-аналітичної компетентності у студентів юридичних факультетів, зокрема на рівні бакалаврату, з урахуванням сучасних підходів та методів навчання. У статті акцентується увага на важливості інтеграції новітніх інформаційних технологій в освітній процес, розвитку аналітичних навичок, а також формуванні здатності до ефективної роботи з правовою інформацією для прийняття обґрунтованих юридичних рішень. Завданням є також визначення оптимальних методик, що сприяють розвитку критичного мислення, самостійної роботи з інформацією та використанню сучасних правових ресурсів у навчанні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів (Результати дослідження). У сучасних умовах інформаційних технологій та цифровізації правової сфери формування інформаційно-аналітичної компетентності у студентів юридичних факультетів стає ключовим аспектом підготовки майбутніх правників. Це зумовлено тим, що

ефективне використання інформаційних ресурсів, здатність до аналітичної роботи з великими обсягами правової інформації та розуміння принципів роботи сучасних правових інформаційних систем є необхідними навичками для успішної професійної діяльності в умовах глобалізації та інтеграції технологій у юридичну практику [10-11]. Інформаційно-аналітична компетентність це сукупністю навичок та вмінь, що дозволяють ефективно використовувати інформаційні ресурси для вирішення правових завдань, здійснювати критичний аналіз правових документів та норм, а також приймати обґрунтовані юридичні рішення на основі ретельного аналізу фактів, документів і ситуацій. Формування інформаційно-аналітичної компетентності включає кілька ключових етапів:

Таблиця 1

Етап формування	Опис етапу
1. Збір і пошук інформації	Розвиток вмінь ефективно знаходити необхідну правову інформацію з різних джерел (електронні бази даних, правові системи, наукові статті).
2. Оцінка якості і достовірності	Формування навичок критичної оцінки джерел інформації та перевірки її достовірності і актуальності, зокрема в умовах інформаційної перевантаженості.
3. Аналіз і систематизація	Вміння аналізувати отриману інформацію, визначати ключові факти і логічні зв'язки, а також систематизувати її для подальшого використання.
4. Використання інструментів	Навчання використанню спеціалізованих аналітичних інструментів і технологій (штучний інтелект, правові програми) для поглибленого аналізу даних.
5. Презентація результатів	Навички ефективного представлення результатів аналізу у вигляді юридичних висновків, звітів чи презентацій для різних аудиторій.

Джерело: власна розробка авторів

Етапи взаємопов'язані та утворюють послідовний процес розвитку інформаційно-аналітичної компетентності у студентів права.

На сьогоднішній день існує кілька основних підходів, які визначають процес формування інформаційно-аналітичної компетентності у правників:

Таблиця 2

№	Основний підхід	Опис підходу
1	Інтеграція інформаційних технологій у навчальний процес	Використання сучасних правових інформаційних систем та баз даних є необхідною умовою для розвитку навичок роботи з інформацією, що надають доступ до актуальних правових документів, судової практики, нормативних актів тощо.
2	Проектно-орієнтоване навчання	Цей підхід передбачає активну участь студентів у вирішенні реальних правових проблем через створення проектів, аналіз правових ситуацій та розробку юридичних рекомендацій. Це дозволяє студентам практично застосовувати теоретичні знання.
3	Інтерактивні методи навчання	Використання інтерактивних технологій, таких як онлайнві тренінги, симуляційні ігри та обговорення реальних правових кейсів, сприяє розвитку аналітичних навичок, критичного мислення та здатності до самостійної роботи з інформацією.
4	Методи аналізу та синтезу інформації	Важливим етапом є навчання студентів правильно оцінювати різні джерела правової інформації, застосовувати аналітичні методи для її обробки та синтезувати висновки на основі комплексного аналізу.

Джерело: власна розробка авторів

Ключовим компонентом інформаційно-аналітичної компетентності є здатність студентів до критичного мислення. Це означає вміння аналізувати правові ситуації з різних точок зору, оцінювати достовірність джерел інформації та робити обґрунтовані висновки. Для розвитку цієї компетенції необхідно включати в освітній процес завдання, які сприяють розвитку аналітичних навичок: розбір складних юридичних ситуацій, вправи на оцінку доказів, аналіз правових текстів тощо [12-13]. Інноваційні методи навчання, такі як онлайн-курси, відеолекції, а також використання спеціалізованих програм для аналізу правової інформації, є важливими інструментами для формування інформаційно-аналітичної компетентності. Використання таких ресурсів дозволяє студентам зручніше опрацьовувати великий обсяг матеріалу, а також має важливу перевагу в умовах дистанційного навчання. Окрім того, важливими є методи самостійної роботи студентів, які дозволяють розвивати їхню здатність

до самостійного збору та аналізу правової інформації. Це можуть бути завдання на підготовку правових висновків, створення рекомендацій на основі аналізу правових ситуацій чи розв'язання юридичних кейсів [14-15].

Висновки. Інформаційно-аналітична компетентність є необхідною складовою сучасної юридичної освіти. У контексті швидкої цифровізації та розвитку новітніх інформаційних технологій, здатність студентів юридичних факультетів ефективно працювати з правовою інформацією та використовувати аналітичні методи для вирішення правових завдань стає ключовою для їхньої професійної підготовки. Інтеграція інформаційних технологій в освітній процес значно підвищує ефективність навчання. Використання сучасних правових інформаційних систем, онлайн-ресурсів, баз даних і правових платформ дозволяє студентам отримувати доступ до актуальних правових документів та матеріалів, що сприяє їх більш глибокому розумінню законодавства та судової практики. Критичне мислення та аналітичні навички є основними складовими інформаційно-аналітичної компетентності. Розвиток критичного мислення, здатності до синтезу правової інформації та оцінки її достовірності допомагає студентам не лише правильно інтерпретувати правові норми, а й приймати обґрунтовані рішення в умовах високої інформаційної насиченості.

З огляду на швидкий розвиток інформаційних технологій, важливо продовжити дослідження та впровадження новітніх інформаційно-правових платформ, які зможуть інтегрувати в собі різні правові ресурси, аналітичні інструменти та механізми для підтримки юридичної практики в умовах цифрової трансформації. Таким чином, подальші дослідження повинні бути спрямовані на глибше розуміння процесу формування інформаційно-аналітичної компетентності у студентів, а також на пошук ефективних методів та технологій, які б сприяли підвищенню якості юридичної освіти в умовах швидко змінюваного інформаційного середовища.

Список використаних джерел

1. Brooks, J. (2021). Digital learning and legal education: The future of law schools. *Journal of Law and Technology*, 35(2), pp. 101-115.
2. Martin, J. (2022). Virtual trials and simulations in legal education: Enhancing practical skills for future lawyers. *Harvard Law Review*, 135(6), pp. 2123-2147.
3. Patrick, K. (2019). Legal education in the 21st century: Innovative methods in the legal curriculum. *Journal of Legal Education*, 68(3), pp. 315-334.
4. Anderson, M. (2020). Active learning in legal education: A comparative review. *International Journal of Legal Education*, 12(4), pp. 50-65.
5. Harper, K. (2020). Role-playing and simulation in legal education: Practical experience for law students. *International Journal of Law and Education*, 21(1), pp. 58-72.
6. Литвинова, Л. (2020). Адаптація інноваційних методів навчання в юридичних факультетах: Нові підходи до правничої освіти. *Педагогічна наука і практика*, 60(4), – С. 73-82.
7. Дерев'янку, Т. (2021). Активні методи навчання в правничій освіті: Використання рольових ігор та кейс-методів. *Журнал правничої освіти*. 35(2), – С. 102-113.
8. Соловей, О. (2020). Розвиток критичного мислення у студентів правничих факультетів через інтерактивні методи навчання. *Педагогіка і право*. 59(4), – С. 78-89.
9. Гончар, С. (2022). Цифрові інструменти для правників: Віртуальні суди та онлайн-курси як інструменти навчання. *Юридична освіта і практика*. 61(3), – С. 45-57.
10. Криштанович, М. Ф., Вовчастий К., Організаційно-педагогічні умови реалізації підготовки викладача права в закладі вищої освіти. *Науково-педагогічний журнал «Освітні обрії»*, Івано-Франківський інститут

післядипломної педагогічної освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Том 56 № 1 (2023), м. Івано-Франківськ, - С. 65-68.
<https://doi.org/10.15330/obrii.56.1.65-68>

11. Криштанович, М. Ф., & Луцан, Ю. П. (2023). Особливості формування інформаційно-аналітичної компетентності бакалаврів. Академічні візії, (19). вилучено із <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/334>

12. Петренко Л. М. Теорія і практика розвитку інформаційно-аналітичної компетентності керівників професійно-технічних навчальних закладів : монографія. Дніпропетровськ, 2013. 456 с.

13. Савченко І. М., Ягупов В. В. Інформаційно-аналітична діяльність педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів : термінологічний словник. Київ : ІПТО НАПН України, 2014. 127 с.

14. Максимчук Л. В. Інформаційно-аналітична компетентність майбутніх фахівців у процесі вивчення іноземної мови. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2019. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2019_3_8.

15. Карпенко Е. Н. Формування інформаційно-аналітичних умінь майбутніх учителів іноземної мови засобами спецкурсу «Інформаційно-аналітичні уміння майбутніх учителів іноземної мови» / Е.Н. Карпенко // Вісник Житомирського державного університету. – 2008. – Випуск 43: Педагогічні науки. – С.157-160